

říjen 2009

Vyjádření Ministerstva vnitra k článku „Investice do integrace – aktivity státní správy v oblasti začleňování cizinců v roce 2008“

Helena Dluhošová

Abstrakt:

Komentář ze strany ministerstva vnitra reaguje na článek **Investice do integrace: aktivity státní správy v oblasti začleňování cizinců v roce 2008**, který byl publikovaný na migraceonline.cz.

Vzhledem k tomu, že článek *Investice do integrace: aktivity státní správy v oblasti začleňování cizinců v roce 2008* vznikl v rámci projektu "Kvalitními informacemi ke kvalitní integraci" financovaného z Fondu pro integraci občanů třetích zemí 2007–2013, rádi bychom přispěli ke zvýšení jeho kvality doplněním pohledu z jiné strany.

Jedním ze závěrů článku je konstatování, že státní správou jsou v oblasti integrace upřednostňovány zásahy v kritických chvílích spíše než prevence. Ve skutečnosti jsou veškerá opatření státní správy na podporu integrace cizinců preventivními opatřeními – ať již prevencí sociálního vyloučení cizinců, vytváření uzavřených komunit, možných neharmonických vztahů mezi cizinci a majoritou atp. Financování tzv. emergentních projektů nabídlo ministerstvo vnitra až těm městům s významným počtem zahraničních pracovníků, ve kterých došlo ke krizové situaci (reálně nebo potenciálně) od září 2008. V těchto případech se skutečně jednalo o zásah v kritické chvíli, tedy o řešení problémů plynoucích ze skokového nárůstu počtu cizinců ve městě až na 17 % obyvatel, nezvládnuté problémy s infrastrukturou a ubytováním a horšící se vzájemné vztahy.

Diskutabilní jsou uváděné údaje o částkách na integraci cizinců rozpočítané na jednotlivce. Tyto údaje jsou sice efektní, ale naprosto zavádějící – autorka totiž ve většině případů vychází z počtu všech cizinců v ČR, tedy včetně občanů EU. Jak známo, cílovou skupinou integrace cizinců jsou cizinci z tzv. třetích zemí, tedy mimo země EU – z jejich počtu je tedy třeba vycházet. Dle údajů Českého statistického úřadu pobývalo v ČR k 31.12.2008 celkem 292 467 cizinců ze třetích zemí, k 31.7.2009 pak 295 258 cizinců ze třetích zemí. Je také

nutno si uvědomit, že ne všichni cizinci ze třetích zemí pomoc v integraci potřebují, stejně jako, že finanční zdroje na integraci nejsou omezeny jen na finance ze státního rozpočtu.

Pokud jde podrobněji o finanční zdroje, na integraci cizinců bylo na rok 2008 usnesením vlády č. 259/2008 uvolněno skutečně 25 mil. Kč. Nejsou to však jediné zdroje k podpoře integrace cizinců – využívány jsou i další dotační tituly ze státního rozpočtu – např. dotace ministerstva práce a sociálních věcí na poskytování sociálních služeb, dotace ministerstva kultury v oblasti profesionálního umění atd. – i prostředky z rozpočtu rezortů nad rámec výše zmíněných 25 mil. Kč (např. ministerstvo práce a sociálních věcí takto financovalo vydání informačních příruček pro cizince nebo kurzy zvyšování interkulturních kompetencí pracovníků ministerstev a Úřadů práce). Dalším zdrojem pro rok 2008 bylo financování dobíhajících několikaletých projektů Evropského sociálního fondu (ESF) – tedy finančního zdroje EU kofinancovaného ze státního rozpočtu. Konkrétní částku na kalendářní rok nelze vyčíslit vzhledem k tematickým přesahům a víceletému financování jednotlivých projektů v ESF.

Protože článek přesahuje svými informacemi do roku 2009, uvedme zde údaje o financování integrace cizinců také pro tento rok. Autorka sice uvádí částku 23 512 500 Kč vyčleněnou usnesením vlády.183/2009 na rok 2009, ani zde však neuvádí další zdroje na integraci cizinců: nadále je využitelná část ESF, dotace na poskytování sociálních služeb MPSV a další. Především však začal být využíván nový zdroj financí na integraci – Evropský fond pro integraci občanů třetích zemí (EIF) s možností čerpat 2 838 688 EUR (cca 73 800 000 Kč) v roce 2009. Tento nový finanční zdroj umožnil m.j. reagovat na dosud nízkou aktivitu měst a krajů v integraci cizinců a zejména naplnit dlouhodobý záměr integrační politiky státu – přenesení integrace na regionální a lokální úroveň, a to zejména zřizováním regionálních Integračních center. Vzhledem k malé změně počtu cizinců ze třetích zemí v ČR oproti roku 2008 je nárůst finančních zdrojů na rok 2009 markantní.

Pokud jde o integraci na lokální a regionální úrovni, která je pro úspěšnost začleňování klíčová, je třeba říci, že ministerstva mohou kraje a obce v jejich činnosti pouze stimulovat – povinnost integrace cizinců není legislativně zakotvena. Vláda proto ve vztahu ke krajským a obecním samosprávám úkoly neukládá, ale pouze vyzývá ke spolupráci při realizaci úkolů a postupů při realizaci Koncepce integrace cizinců. Motivací ke spolupráci jsou např. již zmíněné emergentní projekty a regionální Integrační centra.

O autorce:

PhDr. Helena Dluhošová se věnuje problematice integrace cizinců na Ministerstvu vnitra ČR.